

YAKAZA AKADEMİ 2025-2026 DERS İZLENESİ/TASARIMI

Dersin Adı: İdrak ve İnşâ: Gelenekle Düşünmenin İmkânı

Dersin İçeriği ve Amacı:

Müslümanlar, bütün insanlığın birikimini tevarüs eder. Bu tevarüs süreci kısaca idrak, temsil/emessül ve inşa olarak isimlendirilebilir.

İdrak için, önce temyiz, sonra ta'yin/dile getirme zorunludur. His/duyu ile idrak/algı arasında esaslı bir fark mevcuttur. İdrak için dil/sem'iyyat zorunludur. İdrak sem'iyyatı/tradition/gelenek iktiza eder.

Sem'i olan ile irtibat, temyiz yoluyla gerçekleşir. Gerçek temyiz, temsile yönelmeyi iktiza eder. Bilme cihetinden mevcudu/ta'ayyün edeni, temyiz ederek, dile getirmek, irtibat kurmanın ön şartıdır. Temyizin tahakkukunun ön şartı, temsile/benzerini yapmaya yönelmektir. Benzerini yapmaya yönelmek, yapabilmeyi iktiza eder.

Mesele varlık cihetinden ele alındığında, sem'i olanla karşılaşma, ilmelyakin gerçekleşir. İlmelyakin'den aynelyakin'e; onda da hakkalyakin'e ulaşma, idrak ve inşanın daha farklı bir ifadesidir.

Bir şeyi yaptığınızda/inşa ettiğinizde, tam anlamı ile/gerçekten anlamış olursunuz.

Dersin Öğretim Teknikleri: Sunum üzerinden anlatım.

Hazırlık Okumaları:

1. Görgün, Tahsin, Türkiye'de İslâm Düşüncesinin Geleceği ve İslâmî Düşünce Geleneği, *I. Uluslararası Kutlu Doğum İlmî Toplantısı: İslam, Gelenek ve Yenileşme* = *The 1st International "Kutlu Doğum" Symposium: Islam Tradition and Change*, 1996, s. 141-171

İşlenecek/Tartışılacak Konular:

1. Ders: İdrak ve his/algı ve duyu. Tecrübe/Deney'in yeri ve önemi.
Algının konusu: mevcut
2. Ders: Mevcudun sem'i boyutu: tabii ve vaz'i ayrımı
3. Ders: İdrakin tahakkuk süreci: temsil amacına matuf idrak/temyiz
4. Ders: İdrakin tahakkuku: inşa/tahkik

İleri Okumalar:

1. T. Görgün, Türkiye'de İslami Düşünce Geleneği, Tire Kitap, 2020
2. Gadamer, Hakikat ve Yöntem
3. Heidegger, Özdeşlik ve Ayırım
4. Lakatos, Araştırma Gelenekleri